

alene de bibliotekbesøgende, der saaledes møde med deres Fotografiapparater, men ogsaa det Publikum, der vil faa Gavn af denne ubetydelige Reform, at indrette et saadant Bærelse foreløbig paa den overflødige Plads, thi der maa jo være overflødig Plads, da Bygningen skal give Plads til Jorngjælder i de første 30 Aar. Det vil ogsaa medføre, at mange af de Bønder og Forhandlinger, der er mellem Embedsmændene og det interesserede Publikum, ville forsvinde; Jæren ved at føre Bøgerne og de andre Genstande ud af Biblioteket vil ogsaa forsvinde, og samtidig ville Billederne blive af virkelig Værdi for Hjemmene. Desuden vil Biblioteket i en ganske anderledes Grad blive udnyttet og give et ganske andet aandeligt Udbytte, end det er i Stand til under den nuværende Ordning. Jeg vilde derfor sætte megen Pris paa, om det kunde lykkes den højtærede Minister ved Forhandling med Overbibliotekaren ikke blot at faa et saadant lille Rum indrettet, men tillige at faa optaget i Bibliotekets Bestemmelser, at dette Rum skal være tilgængeligt sammen med Læsesalen. Jeg hengivner denne Tanke til Ministerens Overvejelse.

Naturligvis var der ogsaa ganske andre Reformers, der kunde ønskes, men jeg skal blive staaende ved denne lille, idet jeg ikke antager, at den vil støde paa nogen Vanskelighed. Den Mand, der staar i Spidsen for Biblioteket, interesserer sig lige frem med Videnskab for dets Anvendelse og har drevet sin Interesse for Biblioteket til at blive Videnskab. Han vil sikkert ikke lægge Vanskeligheder i Vejen, naar Administrationens Chef vilde tage Sagen i sin Haand.

Det Forslag, som ligger her, er jo et Forslag til en ny Bygning for det kgl. Bibliotek og ikke paa nogen Maade et Forslag om Ordningen af vore Biblioteksforhold. Disse Forhold ere vel nok nogenlunde gennemgaaende flette i den Forstand, at vore Biblioteker ere spredte paa en saadan Maade ud over hele Byen, at der for det første ikke kan være noget som helst Sammenhæng i deres Bogindløb og for det andet heller ikke — hvad der er endnu værre — kan være nogen som helst Udbygning til, at de Bøger, der købes paa Statens Regning, kunne faa den Anvendelse, de burde have. Man maa nemlig ikke tro, at der her i Byen kun findes to Biblioteker, det kgl. Bibliotek og Universitetsbiblioteket. Jeg vilde maasse være i Stand til i dette Øjeblik at nævne 30 Bogsamlinger, der købe Bøger paa Statens Bekostning, og jeg er ganske sikker paa, at der nok er ca. 100. Kunstakademiet har sin Samling, Kunstmusæet en anden, og hvis man

skal søge et Kunstværk, saa ved man ikke om man skal søge det i Akademiet eller Museets Samling. Statistisk Bureau har en betydelig Bogsamling og Landbohøjskolen og botanisk Have ligeledes hver sin, og saaledes kan man blive ved. Jeg tror at kunne sige, at der her i Byen ikke findes en eneste Videnskabsmand, der ved, hvilke Biblioteker der her findes. Mensstaben med, hvilke Institutioner der købe Bøger paa Statens Bekostning, er saa stor, at man har haft det Tilfælde, at en Mand har maattet skrive til Berlin efter en Bog, og da han saa med megen Møje har faaet denne sendt fra det store Bibliotek dernede, har det vist sig, at den fandtes paa Søfortarkivets Bibliotek, thi ogsaa dette har et Bibliotek, og det oven i Købet et værdifuldt, men det vidste han ikke. Jeg vil tillade mig at anmode Finansudvalget, der vel skal have denne Sag i sin Haand, om ved en Henvendelse til samtlige Ministerier at fremskaffe en Fortegnelse over de Institutioner, der her i Byen købe Bøger og i det hele taget Biblioteks-genstande paa offentlig Bekostning. En saadan Fortegnelse vilde være ganske overordenlig værdifuld. Nu ved man, som sagt, ikke, hvilke Institutioner der findes af denne Art. Naturligvis vil det møde nogen Vanskelighed i Ministerierne, da det kan tænkes at blive et ikke ringe Arbejde, men det vil rigtignok blive et Arbejde, der vil lønne sig. At de forskellige Institutioner købe Bøger, er jo ganske uundgaaeligt, og det kan være værdifuldt for saadanne Institutioner at have deres Haandbibliotek i Nærheden, men disse Bøger der ere anskaffede for Statens Bekostning, ere dog ikke anskaffede for Embedsmændene alene. De skulle foruden at tjene til Embedsmændenes Brug ogsaa staa til de almindelige Statsborgeres Disposition, og det gøre de ikke, naar man ikke aner, hvor man skal søge dem. Hvis nogen af de tilstedeværende Herrer vilde spørge mig, hvor man skulde henvende sig for at finde juridisk Litteratur og hvor fransk Litteratur, vilde jeg sige: det aner jeg ikke; det mindste om; thi alle Bogsamlinger her i Byen, af hvilke jeg kender nogle og ikke andre, købe deres Bøger i Flæng, eftersom de have Brug for dem. Biblioteksorganisationen er altsaa, som jeg begyndte med at sige, saa flet som paa nogen Maade muligt. Det vilde have været rimeligt, at disse betydelige offentlige Samlinger havde baaret sig saaledes, ad, at der paa det kgl. Bibliotek fandtes alt, hvad der vedrørte den skandinaviske Litteratur, Samsundsforhold og lign., medens man paa Universitetsbiblioteket kunde finde, hvad der vedrørte de forskellige Fagvidensskaber. Men i Stedet for have de konkurreret med hin-